

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗІ СТРАХУВАННЯ МАЙНА НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Мовчан Л.В., ВНАУ, м. Вінниця, Україна

Сільськогосподарське виробництво відноситься до найбільш ризикованих видів економічної діяльності. Сільськогосподарські товаровиробники несуть значні втрати не тільки від стихійних лих, але також і в результаті несприятливих погодних умов, що не призводять до надзвичайних ситуацій, але сприяють зниженню врожайності і, отже, втрати (недоотримання) доходів від сільськогосподарського виробництва. Одним з основних способів захисту від таких ризиків є страхування, що визначає пріоритетність розвитку системи страхування в сільському господарстві і, відповідно, необхідність вдосконалення обліково-інформаційного забезпечення операцій сільськогосподарського страхування. Аналіз наукових досліджень показав, що проблемам розрахунків зі страхування, зокрема в частині обліку присвятили праці такі вчені як: М.М. Александрова, В.Д. Базилевич, І.І. Бабіч, А.І. Берlach, М.Т. Білуха, М.І. Бондар, В.А. Борисова, К.Г. Воблий, Л.М.Горбач, О.Є. Гудзь, Л.М. Гутко, Н.І.Дорош, М.Я. Дем'яненко, З.В. Задорожний, Г.І. Зуб, Г.Г. Кірейцев, С.В. Клюй, М.С.Клапків, С.А. Навроцький, С.С.Осадець, О.А. Петрик, О.Г.Пономаренко, О.Ю. Редько, В.С. Рудницький, П.Т. Саблук, П.А.Стецюк, Л.К. Сук, Н.В. Ткаченко, В.В. Шахов, А.А.Шахт, К.В. Шелехов та інші.

Відповідно до ст. 1 Закону України “Про страхування”, страхування – це вид цивільно-правових відносин щодо захисту майнових інтересів фізичних осіб та юридичних осіб у разі настання певних подій (страхових випадків), визначених договором страхування або чинним законодавством, за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати фізичними особами та юридичними особами страхових платежів (страхових внесків, страхових премій) та доходів від розміщення коштів цих фондів [1].

Як щодо розрахунків за страхуванням, то Планом Рахунків бухгалтерського обліку та Інструкцією щодо його використання №291 для їх обліку призначено однойменний рахунок 65, а для розрахунків за страхуванням майна субрахунок 655“За страхуванням майна”[2]. Страхування майна – це вид страхування, що надає захист (покриття) від ризиків випадкового знищення або псування вказаного майна, що сталися в результаті подій, визначених договором страхування. Страхування майна здійснюється на підставі письмового договору між страхувальником і страховиком. За правилами добровільного страхування об’єкти страхування розбито на чотири групи. Урожай сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень плодоносного віку. Деревя й плодово-ягідні кущі, що зростають у садах, та виноградники. Не приймаються на страхування багаторічні насадження, знос або зрідження яких становить понад 70 %, а також ті, що підлягають списанню з балансу. Сільськогосподарські тварини, птиця, кролі, хутрові звірі, сім’ї бджіл у вуликах. Будівлі, споруди, сільськогосподарська техніка, об’єкти незавершеного будівництва, передавальні пристрої, силові, робочі та інші машини, транспортні засоби, сировина, матеріали, продукція [4].

Співставивши поняття «майно» в обліку та страхуванні, проведемо аналіз їх тотожності (табл.1). Отже, ми бачимо що не все майно, що обліковується підлягає страхуванню. Так, до об’єктів обліку належать господарські засоби, джерела їх утворення (формування) та господарські процеси. Об’єктами страхування виступають майнові інтереси, для забезпечення яких предметом договору страхування є певне майно. Поряд з цим не підлягають страхуванню грошові кошти підприємства, його заборгованість та резерви. Дослідження практики організації облікового процесу сільськогосподарських підприємств, в тому числі за напрямками страхування, показали його невідповідність законодавчим актам в частині розробки та затвердження облікової політики. Так, на деяких підприємствах взагалі відсутній Наказ про облікову політику. Інша частина господарств не передбачила в Наказі інформацію щодо розрахунків за страхуванням як одного з елементів облікової політики.

За такої умови пропонуємо вдосконалити організацію обліку підприємств сфери АПК в питанні розробки та затвердження відповідного Наказу із зазначенням в ньому інформації щодо страхування та узгодженням із чинною нормативно-правовою базою. При цьому обов’язковими його складовими повинні бути: порядок віднесення доходів та витрат зі страхування майна та

діяльності; реєстр обліку, що використовуватиметься для узагальнення інформації по цих операціях, і яким чином інформація по цих операціях знайде своє відображення у фінансовій звітності підприємства[3].

Таблиця 1

Узгодження поняття «майно» в сфері сільськогосподарського страхування та обліку

Облік		Страховання
Поточні біологічні активи рослинництва	Оборотні Активи	Врожай сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень плодоносного віку
Поточні біологічні активи тваринництва		Тварини на вирощуванні та відгодівлі, риба (риборозведення), доросла птиця, кролі, хутрові звірі сім'ї бджіл
Довгострокові біологічні активи рослинництва	Необоротні активи	Деревя і кущі плодово-ягідних насаджень, що зростають у садах, та виноградники
Довгострокові біологічні активи тваринництва		Основне стадо овець, основне стадо великої рогатої худоби, основне стадо свиней
Основні засоби		Будівлі, споруди, сільськогосподарська техніка, об'єкти незавершеного капітального будівництва, передавальні пристрої, силові, робочі та інші машини, транспортні засоби, рибальські та інші судна, засоби лову, інвентар, продукція сировини, товари та інше майно

Отже, страхування, як один з методів управління ризиками, є засобом, який дає можливість зменшити негативні наслідки від непередбачуваних подій у сільськогосподарському виробництві. Важливою складовою організації облікового процесу на підприємстві є створення Наказу про облікову політику, що розкриває інформацію про її елементи. Для вдосконалення облікової політики щодо розрахунків зі страхування необхідно визначити перелік облікових номенклатур з даної ділянки обліку, що дозволить полегшити контроль за дотриманням вимог законодавства і дозволить їх організувати на належному рівні.

Література: 1. Закон України “Про страхування” від 07.03.1996 року №86/96-ВР зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс].-Режим доступу:www/rada.gov.ua. 2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30.11.1999 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www/rada.gov.ua. 3. Коваль Л.В. Об'єкти майнового страхування у сільському господарстві та порядок їх відображення в обліку / Л.В. Коваль // Облік і фінанси АПК. – №1. – 2009. – С.71-72 4. Осадець С.С. Страхування. Підручник / Керівник авт. колективу і наук, ред. С. С. Осадець. – Вид.2-ге, перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2002. – 599 с..

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ МЕТОДІВ ВИЗНАЧЕННЯ РУЗЕРВУ СУМНІВНИХ БОРГІВ ЗГІДНО П(С)БО 10 «ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ»

*Свердзоленко І.Ю., ВНАУ, м. Вінниця, Україна
Науковий керівник: Плахтій Т.Ф.*

Ведення обліку виробничих запасів є однією з головних ділянок у процесі ведення бухгалтерського обліку в цілому на підприємстві. Тому питання обліку виробничих запасів і надалі залишаються актуальними та потребують вирішення.